

SIMPTOMATIKA BRALNO-NAPISOVALNIH TEŽAV

BRANJE:

- primanjkljaji fonološkega zavedanja (slušno razlikovanje, glaskovanje ...)
- težave pri priklicu črk, simbolov ...
- težave pri vezavi črk v zloge in zlogov v besede
- zamenjava črk
- neustrezna intonacija, moten ritem
- težave pri razumevanju prebranega

PISANJE:

- pomanjkljive grafomotorične sposobnosti (drža pisala, tempo zapisa, pritisk na podlago)
- pomanjkljiva tehnika pisanja
- slabša orientacija v zvezku
- zamenjava, izpuščanje, dodajanje črk
- težave pri priklicu črk
- težave pri zapomnitvi pravil
- okrnjena struktura povedi in vsebine

Napredek pri učenju branja in pisanja je upočasnen.

Prav tako se pri učencih z disleksijo pojavljajo težave:

- s spominom (pomnjenjem)
- z avtomatizacijo osnovnih spretnosti
- s pozornostjo in koncentracijo
- s pomanjkljivimi organizacijskimi veščinami

»Disleksija je nevrološko pogojena drugačnost pri usvajanju veščin branja, pravopisa in pisanja. Kognitivne težave, ki to drugačnost povzročajo, lahko vplivajo tudi na veščine organizacije, sposobnost računanja ipd. Disleksijo lahko povzroči kombinacija težav na področju fonološkega procesiranja, delovnega spomina, hitrega poimenovanja, procesiranja zaporedij in težav pri doseganju avtomatizacije osnovnih veščin. Za ljudi z disleksijo poleg teh težav predstavlja neprestan izziv prebijanje skozi življenje v za dislektika neprijaznem svetu. Raziskovalci priznavajo, da obstajajo številni možni vzroki disleksije, vključno z dednimi dejavniki. Disleksija ni odvisna od posameznikove ravni inteligence, truda in socialno-ekonomskega položaja.«

Definicija Evropskega združenja za disleksijo (EDA) 2007

DISLEKSIJA

**Življenje nikomur ni lahko.
Pa kaj potem!**

Biti moramo vztrajni, predvsem pa moramo zaupati vase. Verjeti moramo, da imamo dar za nekaj in da moramo tudi to doseči.

(Marie Curie)

Disleksija je specifična učna težava, ki sestoji iz težav na različnih področjih, vse to pa vpliva na procese branja, pisanja in učenja.

OPOZORILNI ZNAKI V PREDŠOLSLEM OBDOBJU

- zapoznani govorni razvoj (pozneje začne izgovarjati glasove, poimenovati predmete in stvari ter oblikovati povedi)
- popačena izgovorjava nekaterih glasov (najpogosteje sičnikov in šumnikov)
- zamenjava samoglasnikov **a in e** ter **o in a**
- jecljanje (ki ni razvojno)
- nezanimanje za poslušanje zgodb, za knjige, črke ...
- nespretna uporaba pisala
- risanje oboje ročno (z levo in desno roko) dlje časa
- težave pri nalogah, ki zahtevajo finomotorične spretnosti (zavezovanje vezalk ipd.)
- hitro naveličanje pri dejavnostih, ki zahtevajo vztrajnost, usmerjeno pozornost

PRIPOMOČKI ZA UČENCE Z DISLEKSIJO

BRANJE

- bralna ravnila
- spremljanje s prstom pri branju
- barvno označevanje črk pri zamenjavi (b-d, a-o ...)
- vaje za izboljšanje bralne učinkovitosti
- plastificirana abeceda (za lažji priklic)
- barvni opomniki oz. vizualne opore
- vsebinsko in oblikovno primerna besedila (pisava: Tahoma, Arial, Verdana, Century Gothic; velikost črk: vsaj 12; razmiki med vrsticami: vsaj 1,5)

PISANJE

- nastavki za pisalo
- svinčnik z mehkejšo konico (2b, 4b)
- debelejši svinčnik, barvice (trikotne oblike)
- vaje za grafomotoriko
- opomniki s pravili

PRILAGODITVE ZA UČENCE Z DISLEKSIJO:

- Multisenzorni pristop.
- Toleranca specifičnih napak.
- V razredu glasno branje le znanega teksta.
- Večji poudarek na ustnem izkazovanju znanja.
- Narek po posameznih besedah ali krajših enotah.
- Po potrebi podaljšan čas pri pisnih izdelkih.
- Branje besedilnih nalog pri matematiki.
- Prilagojeno domače branje in bralna značka, v nenapisani obliki (risba, govorni nastop, miselni vzorec).
- Zmanjšan obseg nalog, ki vključujejo branje ali pisanje (šolskih in domačih).
- Oporna vprašanja pri obravnavi besedil (za lažje razumevanje vsebine).
- Po potrebi uporaba barvne folije pri branju, uporaba prsta ali ravnila pri branju.
- Pomoč pri urejanju in zapisu snovi (miselni vzorci, ključne besede, fotokopije zapiskov snovi).
- Po potrebi individualno pisanje testov.

Dobre prilagoditve so tiste, ki učencu omogočajo kakovostno sprejemanje in utrjevanje snovi, izkustveno učenje in dokazovanje usvojenega znanja.

(Katarina Kesič Dimić)